

дні свої або поклавши голову в битві, або ченцями у козацькому монастирі.

Отже, мотив подорожі у книзі О. Виженка розгортається через паломництво головних героїв старшого покоління до монастиря, модуси історичної пам'яті та є частиною ініціації головного героя-підлітка.

Література

1. Богдан Ю. Розвиток мандрівної літератури в Україні. *Південний архів. Збірник наукових праць. Філологічні науки*. 2018. Вип. LXXIV. С. 178–182.

2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.

3. Виженко О. Історія запорозьких козаків для веселих дітлахів. Львів : Світ, 2008. 112 с.

4. Виженко О. Історія запорозьких козаків для веселих дітлахів. URL: <http://abetka.ukrlife.org/vizh1.html>

5. Калинюшко О. А. Подорожня література в сучасній українській, польській та російській літературі: рецепція та типологія. *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип. 3. Том 3. С. 102–106.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-262-6-37>

О. СТАДНІЧЕНКО

Запорізький національний університет

ЛІТЕРАТУРА ЗАПОРІЗЬКОГО КРАЮ: СУЧАСНІ ВИМІРИ І СТАН

Літературне Запоріжжя, яке є складовою частиною українського літературного розвитку, – це явище багатогранне і різнопланове. На розвиток літератури в Запорізькому краї протягом століть впливало багато чинників як позитивного, так і негативного характеру, у тому числі і географічне положення як окраїни Росії у XIX – поч. XX ст. з одного боку, і як центру запорозького козацтва з іншого. І саме козацька пісенна творчість, їх легенди, перекази, літописи

стали міцною підвалиною, на якій розвинулася література запорозького краю з яскравими фольклорними традиціями.

Творчість письменників Запорожжя була об'єктом аналізу В. Аблицова, Н. Віннікової, В. Кравченко, А. Козлова, І. Купріянова, І. Немченка, А. Рекубрацького, О. Стадніченко, Ф. Турченка, П. Юрика, В. Шевченка, В. Чабаненка та інших.

Мета нашої розвідки: висвітлити сучасний стан розвитку літератури Запорізького краю.

У 1966 році в нашому краї було 11 письменників: Ольга Джигурда, Василь Діденко, Іван Кашпуров, Микола Лиходід, Павло Ловецький, Яків Пінясов, Олексій Огульчанський, Володимир Омельченко, Олександр Стешенко, Петро Ребро. Постановою № 17 від 25 грудня 1966 року з ініціативи Олесь Гончара, президія СПУ прийняла ухвалу про відкриття у Запоріжжі письменницької філії.

Літературознавці і критики зазначають, що у Запорізькому краї з 1960–х років існує оригінальна школа "запорізької поезії", що виховала таких поетів як Петро Ребро, Микола Лиходід, Григорій Лютий, Анатолій Рекубрацький, Олександр Стешенко, Олександр Аблицов, Олександр Шостак, Любов Геньба, Павло Вольвач, Марина Брацило та ін., які й сьогодні, незважаючи на безліч принад нового часу, моди, нових тенденцій у літературі, зберігають своє самобутнє обличчя. Запорізька поезія – це ніби сплав, у якому гармонійно переплелися ліричність, патріотичність, філософія буття, пам'ять і відчуття історії, національна ідентичність та ментальність, шана козацькому минулому і критичне ставлення до сьогодення, віра в невмирущість українського духу. Напевно, саме така поезія, настояна на євшан-зіллі скіфського степу, наповнена таємницями Кам'яної Могили, омиа життєдайними водами Дніпра-Славути, наснажена волелюбним духом козацької Хортиці, в якій акумулюється багатюща енергетика рідної землі, є візитівкою Запорізького краю, визнаною у Україні і поза її межами, оскільки в запорізькій поезії створений справжній образ рідного краю, причому в різних його виявах – від минулого(історичного) до сучасного, індустріального.

Літературний процес 1980 – початку 1990–х поживлюється, розкріпачується, осмислює по-новому колись заборонені теми і проблеми. Поступово зникає заідеологізованість і заангажованість у літературі.

У 2017 р. святкувала 50–літній ювілей Запорізька письменницька організація. 50 років. Нібито і небагато, але і за цей час обласна організація розвивалася по-різному: були яскраві творчі злети, успішні дебюти, традиційний і новаторський модерний творчий процес, невпинні пошуки і довгоочікувані знахідки у різних літературних жанрах, визнання на всеукраїнському рівні, літературно-мистецькі премії і заслужені почесні звання. Зазнала обласна організація НСПУ і болючих втрат: у 2000–х роках відійшли у засвіти ті, хто починав творити у 1960 роках і були названі шістдесятниками і постшістдесятниками. Не стало Олександра Стешенка, Олександра Шостака, Михайла Ласкова, Олександра Фесюка, Івана Олексенка, Тетяни Нещерет, Миколи Романа, Івана Сухаря, Анатолія Рекубрацького, Володимира Чубенка, Віктора Чабаненка, Петра Ребра, Ігоря Купріянова, Олександра Медка, Юрія Єршова, творчість яких була окрасою літератури Запорізького краю.

Нині Запорізька обласна організація НСПУ має 25 письменників. З 2016 року ЗОО НСПУ поповнилася новими членами: Ольга Стадніченко, Лорина Тесленко, Тетяна Осінь, Олена Красносельська, Олена Ольшанська, Ірина Сажинська, Валентин Терлецький, Ольга Ліщук та ін..

Зараз запорізькі письменники живуть хвилюючими і значними творчими задумами, наполегливо й багато працюють, однак стає видно, що в умовах війни на Сході України письменники займаються волонтерською діяльністю, виступають зі своєю творчістю перед воїнами ООС, патріотичним художнім словом піднімають бойовий дух і допомагають повірити у близьку перемогу на агресором.

Двокнижжя «Письменники Запорізького краю» та «Література Запорізького краю» – це антологія і хрестоматія творів запорізьких письменників кінця ХХ – початку ХХІ століття, до якої ввійшли вибрані зразки поезії і прози, літературно-критичні нариси про

кожного письменника Запорізького краю. Ці антологія і хрестоматія ще раз підтверджують, що запорізька література, займаючи чільне місце в контексті українського літературного процесу, і сьогодні демонструє свою творчу високу художньо-естетичну вартість і суспільно-політичну і громадянську зрілість.

Альманах творів письменників Запорізького краю «Україно моя, твоя доля стає і моєю» виданий до 30-річчя незалежності України 2021 року – це збірник патріотичної лірики.

Отже, не применшуючи внеску представників усіх регіонів України в загальноукраїнську літературну скарбницю, все ж зазначимо, що запоріжцям є чим пишатися, бо ж вихідці зі славного Запорізького краю гідно репрезентовані в історії української літератури. Дослідження літератури Запорізького краю в контексті розвитку сучасного літературного процесу має перспективи.

Література

1. Література Запорізького краю: хрестоматія творів кінця XX-XXI ст. Запоріжжя: Дике Поле, 2019. 480 с.
2. Письменники Запорізького краю: антологія творів кінця XX-XXI ст. Запоріжжя: Дике Поле, 2017. 550 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-262-6-38>

Д. ТАГАН, Л. БОЙКО

Запорізький національний університет

СЛОВОТВОРЧІ ЗАСОБИ СТИЛІЗАЦІЇ РОЗМОВНОСТІ В РОМАНІ Н. ГУМЕНЮК «ВЕРЕСОВІ МЕДИ»

У сучасному мовознавстві спостерігається посилення уваги до вивчення взаємовідношення елементів художньої та загальнолітературної мови. Джерельною базою для дослідження стають твори письменників, оскільки в них все частіше використовуються елементи розмовного стилю. Зокрема, натепер досліджено засоби стилізації розмовності в прозі М. Стельмаха